

PATRU METODE MODERNE DE PREDARE – INVATARE A ISTORIEI

**PROFESOR: Valentina Ilie
LICEUL TEHNOLOGIC „ION CREANGĂ”, PIPIRIG- NEAMT**

Aspecte introductive

In scoala traditionala informationalul prima, asupra lui se indrepta atentia, el fiind centrul instruirii. In cadrul acestei paradigme se pornea de la informatie in ipoteza implicita potrivit careia cel ce cunoaste informatiile poate automat opera cu ele la nivel satisfactor. Aceasta concepie a generat pe alocuri performante inalte, dar la nivelul masei de elevi a generat esecuri, care au obligat sistemele de invatamant deschise sa recurga la reforme de mare amploare Pretutindeni, ca de altfel si la noi in tara, epoca postindustriala are nevoie de mase mari de oameni cu un nivel de pregatire care ssa permita utilizarea instrumentelor sofisticate ale noului mileniu, in ciuda precaritatiei conditiilor economice ale momentului.

Dezideratul care se impune a fi avut astazi in vedere vizeaza inzestrarea elevului cu un ansamblu structurat de competente de tip functional. Aceasta inseamna trecerea de la un enciclopedism al cunoasterii, imposibil de atins in conditiile de astazi, cand multiplicarea informatiilor se petrece cu o viteza extraordinara, la o cultura a actiunii contextualizate, care presupune aplicarea optima a unor tehnici si strategii adecvate.

In acest studiu am prezentat cateva metode de eficientizare a invatarii istoriei, pornind de la exemple concrete

Metoda cubului

Metoda cubului presupune explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective, permițând abordarea complexă și integratoare a unei teme.

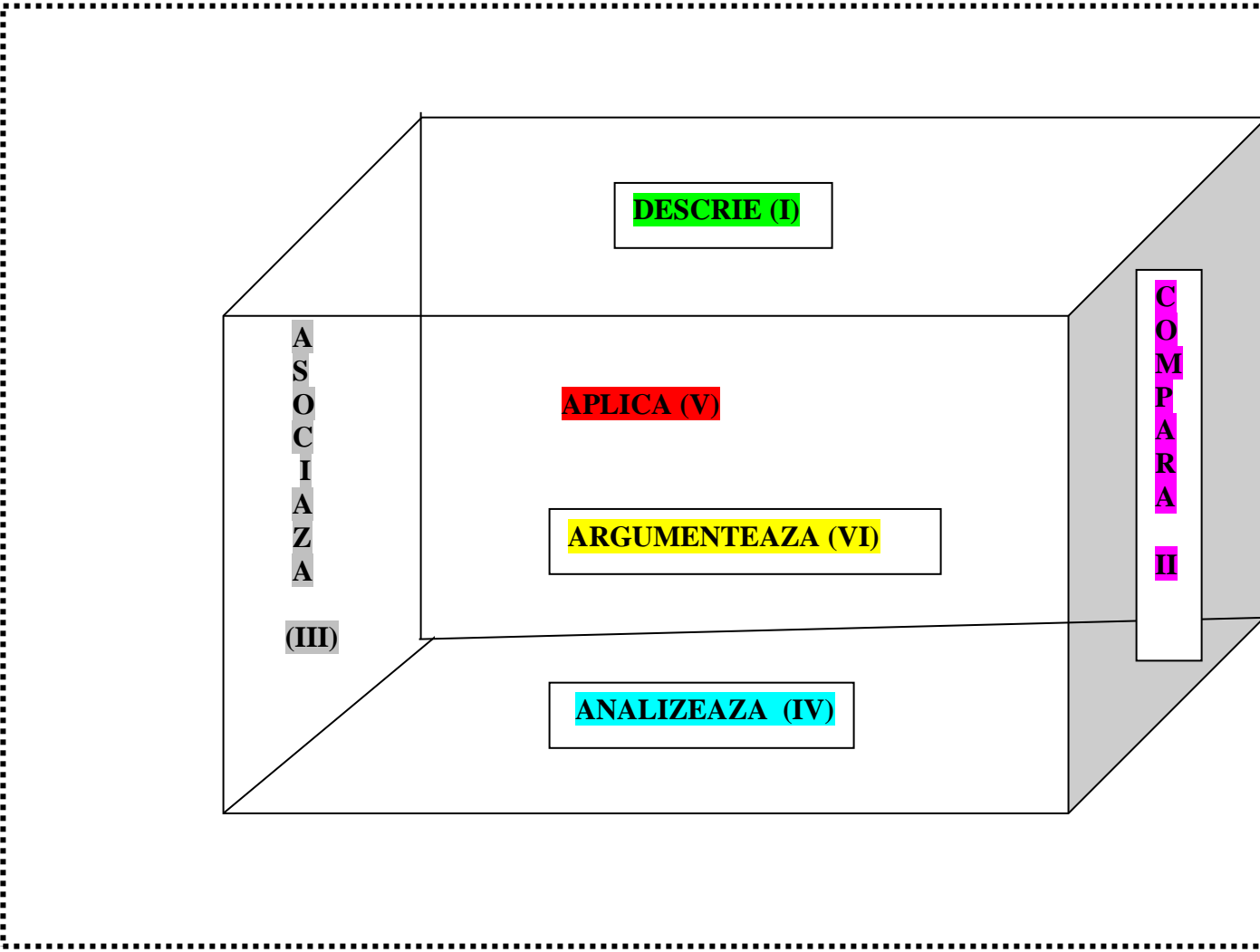
Sunt recomandate următoarele etape:

1. Realizarea unui cub pe ale cărui fețe sunt scrise cuvintele: descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează.
2. Anunțarea subiectului pus în discuție.
3. Împărțirea clasei în 6 grupe, fiecare dintre ele examinând tema din perspectiva cerinței de pe una din fețele cubului. Există mai multe modalități de stabilire a celor șase grupuri. Modul de distribuire a perspectivei este decis de profesor, în funcție de timpul pe care îl are la dispoziție, de cât de bine cunoaște colectivul de **elevi**. Distribuirea perspectivelor se poate face aleator; fiecare grupa rostogolește cubul și primește ca sarcină de lucru perspectiva care pică cu fața în sus. Chiar profesorul poate atribui fiecărui grup o perspectivă.
4. Redactarea finală și împărțirea ei celorlalte grupe.
5. Afișarea formei finale pe tablă sau pe pereții clasei.

În continuare, voi descrie modul în care aceasta metoda poate fi folosită la lecția „Renasterea artistică”, studiată de către elevi în clasa a IX-a.

APLICATII:

- I. DESCRIE operele de artă ale antichității, respectiv ale Renasterii, pe care le aveți în imagine.
- II. COMPARA operele de artă ale antichității și ale Renasterii. Distinge asemănări, respectiv deosebiri.
- III. ASOCIAZA. La ce te gândești privind aceste opere de artă? Cui se adresează operele de artă din imagine? Ce caracter au aceste opere de artă?
- IV. ANALIZEAZA. Care sunt materialele utilizate pentru realizarea operelor de artă? Care sunt tehnicile folosite de artiști în realizarea operelor de artă?
- V. APLICA. Identificați elemente ale operelor de artă ale antichității și Renasterii care se regăsesc în artă modernă sau contemporană.
- VI. ARGUMENTEAZA, PRO SAU CONTRA. Ia atitudine și listează o serie de motive care vin în sprijinul afirmației tale.

Invatarea prin descoperire

Apărută ca o reacție împotriva excesului folosirii metodelor verbale, învățarea prin descoperire este o metodă specifică istoriei. Ea se bazează pe investigarea proprie a elevului, cu scopul de a dobândi, prin activitate independentă dirijată, cunoștințe noi din diferite surse de informații și de a învăța deprinderi, priceperi, capacități.

Pus în contact direct cu izvoarele istorice, cu manualul, cu diverse surse de informație, elevul descoperă faptele, fenomenle, procesele istorice, pe cât posibil, prin forțele sale personale. Acest mod de învățare a istoriei este fundamentat pe ideea de efort propriu. Învățarea este astfel temeinică pentru că elevul a sesizat organizarea faptelor istorice., el a văzut relațiile dintre ele, el a înțeles cauza fenomenelor și a legat informațiile descoperite de cunoștințele sale dobândite anterior.

Aparent independentă, învățarea prin descoperire este dirijată: profesorul de istorie este acela care precizează sarcinile de învățare, organizează cadrul cercetării, supraveghează și apreciază rezultatele investigației, rezumă principalul fond de idei ce decurg din descoperirile elevilor. Profesorul organizează munca elevilor de la o dirijare foarte strânsă în primele clase până la independență deplină în ultimele clase.

Folosirea corectă a învățării prin descoperire impune rezolvarea următoarelor operații:

- a) selectarea noțiunilor, faptelor, fenomenelor, proceselor istorice care urmează a fi descoperite de elevi în funcție de obiectivele educaționale, în concordanță cu conținutul de idei al lecției, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor și de cerințele programei de istorie;

- b) formularea clară, concisă a sarcinilor;

- c) stabilirea timpului de efectuare a sarcinilor de rezolvare;

- d) distribuirea la elevi a surselor de investigație sau indicarea secvențelor sau lecției din manual necesare descoperirii;

- e) desfășurarea activității elevilor de descoperire (individuală sau pe grupe);

- f) îndrumarea, când este solicitat profesorul;

- g) confruntarea și evaluarea cunoștințelor descoperite;

- h) valorificarea investigației prin integrarea informațiilor descoperite de elevi în fondul general de cunoștințe al lecției și al temei;

Învățarea prin descoperire se bazează pe învățarea lecției din carte, pe cercetarea izvoarelor istorice sau altor surse și acționează prin procedee ca: cercetează, descoperă, vezi, învață, înțelege, precizează etc.

Cercetarea documentelor istorice oferă posibilitatea cunoașterii trecutului istoric prin activitatea directă a elevilor de cercetare, de sistematizare, de sesizare a unor cauze ale evenimentelor istorice.

Tipuri de descoperire:

- a) descoperirea inductivă;

- b) descoperirea deductivă;

- c) descoperirea prin analogie;

Exemplu: folosirea surselor istorice scrise si vizuale on cadrul lectiei „Regimuri politice totalitare in perioada postbelica. (clasa a X-a)

D E CE A TRIUMFAT COMUNISMUL?

I. „Este cunoscuta confident ape care Stalin i-a facut-o lui Tito: acest razboi nu seamana cu cel din trecut, cine ocupa un teritoriu isi impune propriul system social, atat de departe cat poate avansa Armata sa. Ori incepand din 1944, Armata Rosie avanseaza mereu.”

J. Fr. Soulet, Istoria comparata a statelor comuniste

1. Mentionati, pe baza documentului, instrumentul prin intermediul caruia URSS isi poate impune propriul sau model politic.

2. Prin ce state avanseaza Armata Rosie spre Germania ?

II. „, Daca ideologia comunista avea multi adepti, acest lucru nu se datora numai rasunetului universal al mesajului sau, dar si faptului ca imediat dupa razboi, ea parea sa fi fost deplin incarnata intr-o tara – URSS, al carei prestigiu se afla la apogeu.”

J. Fr. Soulet, Istoria comparata a statelor comuniste

1. Mentionati doua victorii rasunatoare ale Armatei Rosii , din timpul celui de-al doilea razboi mondial.

2. Identificati un factor care a contribuit la extinderea comunismului.

III. Acordul de la Moscova – 9 oct. 1944

	URSS	Aliati
ROMANIA	90%	10%
GRECIA	10%	90%
UNGARIA	50%	50%
IUGOSLAVIA	50%	50%
BULGARIA	75%	25%

TRASATURI ALE REGIMURILOR COMUNISTE

I.,,Toti conducatorii nationali (Gotwald, Rakosi, Hodja...) devin eroi ale caror fapte – din timpul luarii puterii, apoi dupa perioada cand s-au aflat la conducerea partidului, sunt celebrate mereu, unii fiind chiar zeificati. Atasamentul fata de Stalin este, dupa cum se stie, cu totul extraordinar”.

J. Fr. Soulet, Istoria comparata a statelor comuniste

1. Ce trasatura a comunismului este evidentiata de acest document?

2. Transcrieti din text termenii care ilustreaza aceasta trasatura.

II.,,Moartea OMULUI VECHI, era unul din aspectele proiectului mare al liderilor comunisti, de la Lenin la Hodja, de la Mao la Pol Pot – nasterea OMULUI NOU avea sa mobilizeze si mai multe energii si mijloace”.

J. Fr. Soulet, Istoria comparata a statelor comuniste

1. Identificati in document, care este scopul suprem al comunismului.

„Nu pot sa nu recunosc – isi aminteste Nino Katerli, scriitoare sovietica nascuta in 1934 – ca, in ciuda disciplinei si supunerii mele exemplare, anii copilariei si ai tineretii mele au fost dominati de sentimentul fricii. Mi-era frica de o razie, frica e a fi arestata, frica de a deveni dusman al poporului”.

J. Fr. Soulet, Istoria comparata a statelor comuniste

1. Ce metode de dezagregare a societatii civile evoca documentul?
2. Aduceti argumente in favoarea terorii staliniste.
3. Dati exemple de inchisori comuniste din Romania.

III. Extrase din Raportul secret al lui Hruscirov – Congresul al XX-lea al PCUS:

„...Stalin a fost la originea conceptului de dusman al poporului...termenul a facut posibila utilizarea celei mai salbatice represiuni.

In martie 1944, toti cecenii si toti ingusii au fost deportati, iar Republica Ceceno – Ingusa lichidata.

Tovarasii, cultul personalitatii a atins proportii atat de monstruoase, mai ales datorita faptului ca Stalin insusi, utilizand toate metodele posibile, a incurajat proslavirea propriei sale persoane...”

1. Care este atitudinea lui Hruscirov fata de politica stalinista?
2. Ce trasaturi ale politicii staliniste sunt condamnate de Hruscirov?

IV. „Sub Deng poti sa fi critic, reformele post – maoiste au favorizat economia, dar nici polliticul nu a fost dat uitari”.

J. Fr. Soulet, Istoria comparata a statelor comuniste

1. Ce trasaturi ale regimului Deng Xiao Ping puteti evidentia pe baza documentului?
2. Care este in prezent regimul pollitic din China? Care este sistemul economic din China, in prezent?

Lideri comunisti:

Recunoasteti in imaginile de mai sus lideri comunisti. Notati in,dreptul fiecarei imagini, numele liderului communist si statul pe care il reprezinta.

Ce trasatura a regimurilor communiste este ilustrata in aceste imagini?

Polonia – o societata aflata in dizidenta

Lech Walensa si „Solidaritatea”

Papa Ioan Paul al II-lea

Revolte anticomuniste :

Budapesta – 1956

Praga - 1968

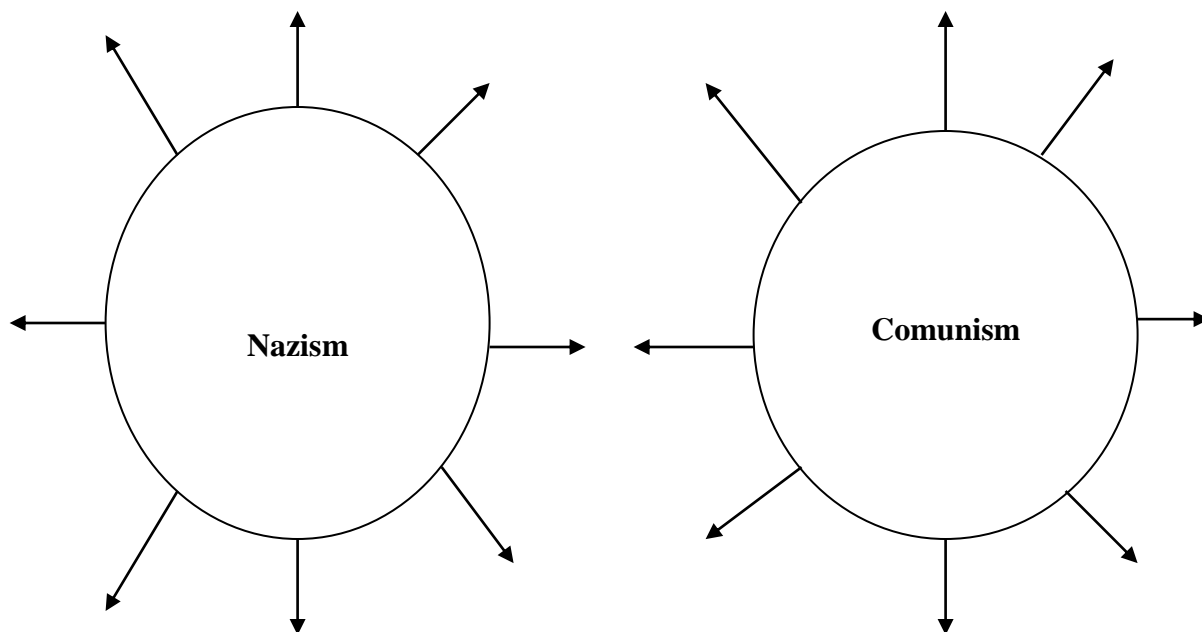
Identificati revolte anticomuniste care s-au desfasurat in blocul comunist.

Soarele ideilor

Soarele ideilor este o metoda, relativ simpla , care se poate aplica la lectia „Regimuri totalitare in perioada interbelica”(clasa aX-a),pentru a evidentia trasaturile fascismului, nazismului sau comunismului.

Diagrama Venn

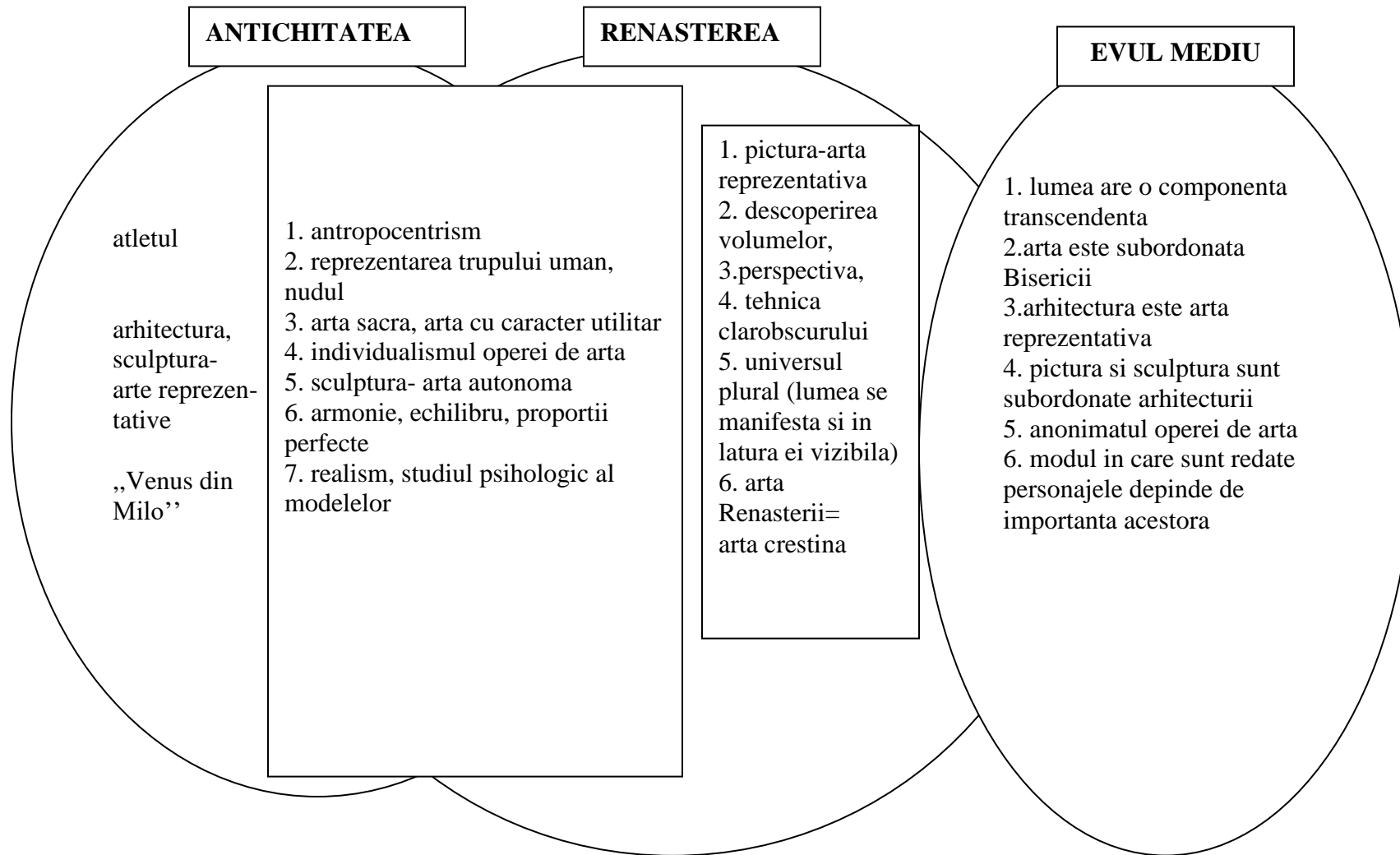
Aceasta metoda poate fi folosita pentru a evidentia trasaturi comune si deosebiri intre doua probleme care sunt studiate de catre elevi. La lectia Renasterea artistica, studiata in clasa a IX-a, poate fi utilizata diagrama Venn, pentru a demonstra ca arta Renasterii a insemnat reintoarcerea la valorile culturale ale antichitatii greco – romane.

SOARELE IDEILOR

- partid unic
- cultul personalitatii
- lichidarea opozantilor
- incalcarea drepturilor si libertatilor cetatenesti

- rasism, antisemitism
- crearea „omului nou”
- nationalism
- planificare economica

- partid unic
- cultul personalitatii
- lichidarea opozantilor
- incalcarea drepturilor si libertatilor cetatenesti
- crearea „omului nou”
- industrializare fortata
- colecticizare
- planificare economica

Diagrama Venn

